

SÍNDIC DE GREUGES DE LA COMUNITAT VALENCIANA

<p>SÍNDIC DE GREUGES DE LA COMUNITAT VALENCIANA REGISTRE GENERAL</p> <p>04/10/2011</p> <p>EIXIDA NÚM. 38418 .....</p>

Ajuntament d'Alacant
Il·lma. Sra. Alcaldessa-Presidenta
Pl. Ajuntament, 1
ALACANT - 03002

=====
Ref. queixa núm. 1107305 i acumulades
=====

(Assumpte: discriminació del valencià.)

Il·lma. Sra.,

Vam rebre en esta institució un escrit signat per la Sra. (...) i altres, que va estar registrat amb el número indicat més amunt.

Substancialment manifestaven els fets i les consideracions següents:

- Que:

“(...) l’Ajuntament d’Alacant manté, tant en la plaça de Calvo Sotelo com al passeig del Doctor Gadea, dos panells electrònics en els quals s’emeten diferents missatges d’interés municipal, i on només s’usa la llengua castellana per a redactar-los; malgrat que l’article seté de l’Estatut d’Autonomia del País Valencià va encomanar a la Generalitat garantir l’ús normal i oficial tant del castellà com del valencià, que imposa als poders públics autonòmics i locals l’obligació de conèixer i utilitzar les dos llengües oficials, sense que pugua prevaldre l’una sobre l’altra.”

- Que:

“(...) la llei d’ús del valencià dictamina en el seu article segon que el valencià és la llengua pròpia de la Generalitat i també de les administracions i corporacions municipals, així com de les empreses públiques que en depenen. A més, els criteris sobre l’ús del valencià aprovats pel Consell, coneguts com Declaració d’Ares del Mestre, d’1 d’Octubre de 2003, indiquen que “els fullets informatius, les pàgines web, els anuncis i les revistes s’hauran de fer, principalment en valencià.”

En considerar que la queixa reunia els requisits establits en els articles 12 i 17 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, va ser admesa, i li'n vam donar trasllat de conformitat amb el que determina l'article 18.1 de la llei esmentada, a fi de contrastar les alegacions formulades pels interessats, i per demanar que ens remetera informació suficient sobre la realitat d'aquelles i de la resta de circumstàncies concurrents en este supòsit, i que fera extensiu el seu informe a concretar, si s'escau, les previsions existents perquè els panells electrònics existents puguen estar en valencià.

La comunicació rebuda de l'Ajuntament d'Alacant (Servici de Trànsit, Transports i Comunicacions) donava compte del següent:

“... Dando cuenta de su escrito presentado en el Registro General de este Ayuntamiento con número de entrada 21748 por discriminación del valenciano en los mupis de la plaza Calvo Sotelo y Paseo de Doctor Gadea, le comunico que la empresa adjudicataria JCDecaux ha insertado los textos en bilingüe no sólo en las dos direcciones mencionadas sino en todos los mupis de la ciudad.”

Esta institució és conscient que els recursos de què disposen els ajuntaments són limitats i que cal racionalitzar-ne l'ús, però la legislació vigent respecte de l'ús del valencià és clara i no admet cap interpretació. I tot i que esta institució reconeix els esforços de l'Administració pública valenciana per a adaptar les seues estructures al règim de cooficialitat lingüística instaurat per la Constitució espanyola i per l'Estatut d'autonomia, no pot sinó cridar l'atenció sobre el fet que la Llei d'ús i ensenyament del valencià està vigent des de fa més de 25 anys i que en el títol tercer reconeix el dret de tots els ciutadans a ser informats pels mitjans de comunicació socials tant en valencià com en castellà i a utilitzar indistintament les dos llengües quan hagen d'usar-les, i que esta obligació, com no podia ser d'una altra manera, ha d'estendre's als nous mitjans de comunicació i a les noves realitats tecnològiques i, d'una altra banda, la citada Llei d'ús i ensenyament del valencià, en les seues disposicions transitòries estableix un termini de tres anys perquè les distintes àrees de l'Administració valenciana duguen a terme les disposicions d'esta (un termini que s'ha superat a l'excés, si tenim en compte que la LUEV va entrar en vigor l'any 1983), per a adaptar les seues estructures al règim de cooficialitat lingüística.

No obstant això, i tot i que la qüestió s'ha solucionat favorablement, en la tramitació de la present queixa ha sorgit una altra qüestió sobre la qual esta institució ha de pronunciar-se, i sobre la qual hem de fer la consideració següent com a fonament del recordatori de deures legals i el suggeriment amb què concloem:

El present expedient de queixa s'inicia, com sap, com a conseqüència d'un escrit dirigit a esta institució pels interessats, íntegrament redactat en valencià.

En conseqüència, i com a garantia dels drets reconeguts en la Llei d'ús i ensenyament del valencià, que en el seu article 11 estableix que "(...) en aquelles

actuacions administratives iniciades a instància de part i aquelles en què hi haja altres interessats que així ho manifesten, l'Administració actuant haurà de comunicar-los tot el que els afecte en la llengua oficial que trien, independentment de la llengua en què s'haguera iniciat el procediment. 2. De la mateixa manera, qualsevol que siga la llengua oficial emprada, en els expedients iniciats d'ofici, les comunicacions i la resta d'actuacions s'hauran de fer en la indicada pels interessats", la petició d'informe que els va ser feta, es va fer en la llengua elegida per l'interessat, això és, en valencià.

No obstant això, la part essencial de l'informe remès pel Servei de Trànsit, Transports i Comunicacions de l'Ajuntament d'Alacant es troba redactada íntegrament en castellà.

La Generalitat Valenciana, en compliment del manament estatutari contingut en l'Estatut d'Autonomia, va promulgar la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, el preàmbul de la qual assenyala la necessitat de recuperar l'ús social i oficial del valencià.

La citada Llei va significar, d'una banda, el compromís de la Generalitat Valenciana de defensar el patrimoni cultural de la nostra Comunitat i, especialment, la recuperació social del valencià, definit com a llengua història i pròpia del nostre poble" i, d'una altra banda, superar la relació de desigualtat existent entre les dos llengües oficials de la Comunitat Valenciana, el valencià i el castellà.

La cooficialitat lingüística instaurada per la Constitució espanyola, que reconeix com a llengua oficial d'una determinada comunitat autònoma, no solament l'idioma castellà, sinó també el propi d'eixa Comunitat Autònoma, va modificar substancialment l'ús, tant privat com oficial, de les diverses llengües en el territori de l'Estat espanyol; és per això que les comunitats autònomes amb idioma oficial propi han legislat sobre la matèria, mitjançant les denominades lleis de normalització lingüística, amb la finalitat de fomentar l'ús oficial de la llengua cooficial amb l'objectiu que esta assolisca cotes similars a aquelles que corresponen al castellà com a idioma oficial del territori espanyol.

La persecució d'estos legítims objectius, reconeguts en les legislacions autonòmiques baix l'empara atorgada per la Constitució, no pot, però, desconèixer, i de fet no ho desconeix, que l'article 14 de la Constitució estableix el principi d'igualtat, amb interdicció de qualsevol forma de discriminació per motiu de llengua, i la declaració de l'article 3 del mateix text constitucional, que estableix expressament el dret de tots els ciutadans a usar la llengua espanyola.

En este sentit, la mateixa Llei d'ús i ensenyament del valencià, conscient de la vigència absoluta del principi d'igualtat i de la prohibició de discriminació per motiu de llengua, declara en el seu article 4 que "en cap cas podrà haver-hi

discriminació pel fet d'usar qualsevol de les dos llengües oficials" de la Comunitat Valenciana.

Una de les conseqüències essencials que es deriven dels manaments continguts en els preceptes anteriorment esmentats és el dret que assistix qualsevol ciutadà en les seues relacions amb l'Administració, en elegir la llengua en què este vulga que es produïsquen les comunicacions i la tramitació dels expedients, i sorgix el correlatiu deure de l'Administració de respectar esta elecció i d'utilitzar, al llarg de tot el procediment, l'idioma que haguera estat elegit. En consonància amb això, l'article 1 esmentat anteriorment, declara que "en aquelles actuacions administratives iniciades a instància de part i en aquelles que hi haja altres interessats que així ho manifestaren, l'Administració actuant haurà de comunicar-los tot allò que els afecte en la llengua oficial que trien, independentment de la llengua oficial en què s'haguera iniciat. 2. De la mateixa manera, qualsevol que siga la llengua oficial utilitzada en els expedients iniciats d'ofici, les comunicacions i la resta d'actuacions s'hauran de fer en la llengua indicada pels interessats.

En el present expedient, tanmateix, la remissió d'un informe en castellà, quan la llengua elegida pel ciutadà ha sigut el valencià, no s'ajusta a estos manaments legals anteriorment exposats.

L'aplicació d'estes lleis de normalització lingüística duta a terme per les diverses comunitats autònomes motiva, de vegades, que ciutadans que tenen com a llengua habitual el valencià, consideren vulnerats els seus drets lingüístics per l'ús d'una llengua o l'altra per part de les autoritats i les oficines públiques.

La normativa vigent respecte de l'ús del valencià, continguda en la Constitució espanyola, en l'Estatut d'autonomia de la Comunitat Valenciana i en la Llei d'ús i ensenyament del valencià, és clara i terminant, i no deixa lloc a cap interpretació, per la qual cosa l'Administració pública valenciana està obligada a garantir la normalització lingüística, tal com es desprén de l'art. 7.4 i .5 de l'Estatut d'autonomia, en assenyalar que "Caldrà atorgar un especial respecte i protecció a la recuperació del valencià".

En el present expedient, però, la remissió de l'informe ha estat en castellà, tot i que la llengua triada pel ciutadà ha estat el valencià, la qual cosa no s'ajusta als mandats legals anteriorment exposats.

De conformitat amb tot el que hem dit més amunt, **HEM DE RECORDAR A L'AJUNTAMENT D'ALACANT (Servici de Trànsit, Transport i Comunicacions)** els deures legals que la Constitució i la legislació vigent li imposa de respectar els drets lingüístics dels administrats, i d'utilitzar en tots els procediments i en qualsevol altres formes de relació amb ells, la llengua (castellana o valenciana) triada per ells.

Així mateix, d'acord amb la normativa citada, li agraïrem que ens remeta, en el termini d'un mes, el preceptiu informe en què ens manifeste si accepta el suggeriment que li fem o, si s'escau, les raons que considere per a no acceptar-lo.

Perquè en prenga coneixement, li faig saber, així mateix, que a partir de la setmana següent a la data en què s'ha dictat esta resolució, serà inserida en la pàgina web de la institució.

Atentament,

José Cholbi Diego
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana